

## REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

## ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 20 cor.

Pe jumătate an . . . . . 10 "

Pe 1 lună . . . . . 2 "

N-rii de Duminică pe an 4 coroane.

Pentru România și America 10 coroane.

Pentru România și străinătate numărul de zi pe an 40 franci.

# TRIBUNA

## ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

## INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

## Dela expoziție.

De Ioan Russu-Șirianu.

Asupra expozițiunii naționale jubilară din București partidele din România nu sunt de aceeași părere, ci chiar dela început s'a pornit o viue discuție între ele. Partidul conservator, care e la putere, a aranjat expoziția atât de bucurie că M. Sa Regele Carol a împlinit patru-zeci ani de domnie, după cum s'au împlinit și o mie opt-sute ani de când marele împărat Traian ni-a adus pe plaiurile acestea, cât și pentru că să arate fraților din celelalte state și străinătății progresul ce România a realizat sub glorioasa domnie a întâiului ei rege.

Partidul liberal, după cum se știe, și-a manifestat și el bucuria mare ce simte că i-s'a dat României norocul să poată serba împlinirea a patru-zeci ani domnie a Regelui Carol I. N'a fost însă de părere că e cu cale a se face expoziție. Pe d'oparte pentru-că se cheltuiesc mulți bani, pe de altă parte pentru-că România pe teren economic, industrial și artistic nu are să expună lucruri cari să impună străinilor din țările apusene.

În discuția partidelor noi n'avem să ne amestecăm, căci nu ni-se cuvine rolul de judecători peste frații cu viață politică superioară noauă.

Dar nici nu este la mijloc afacere de judecată: nimeni dintre noi nu poate adevăra bănuș pe vre-un partid, ci credem că și unul și altul lucrează din cea mai adâncă și bună convingere a sa, și unul și altul se conduce de interesele superioare ale țării și convingerea politică a unuia ori altuia nu poate forma obiect de acuzațiune.

Ci noi avem să privim expoziția dintr'un punct de vedere *al nostru*: ea ne oferă prilej fericit și lesnicios de a vedea Țara-Românească. Dintre miile de Români duși la expoziție nouăzeci la sută ar fi murit fără a vedea mândrul regat, dacă nu se făcea expoziția. Înfrățirea ce se pune la cale astfel, simțul de solidaritate care se cimentează, cunoștințele ce se culeg, sunt d'o însemnătate istorică pentru noi... Parcă e o poveste plină de vrajă, când ne gândim, că patru protopopi dela noi au slujit la mănăstirea Dealu parastas asupra craniului neîntrecutului viteaz Mihai, și rugă au înălțat la cer în biserica domnească din Târgoviște, după cum frații bănațeni avut-au și norocul să vadă în castelul Peleş dela Sinaia pe înțeleptul rege Carol și pe demna Lui tovarășă de viață și lupte, Carmen Sylva, poeta care prin creațiunile geniului Seu a făcut România cunoscută în toată lumea.

Nu e vorba adică să mergem numai la expoziție și să vedem — pavilioane, pline cu tot felul de lucruri, industriale și de artă, ci să vizităm așezămintele culturale și eco-

nomice din București și alte orașe, să vedem reliquiile istorice, foarte multe din ele *comune tuturor Românilor*, căci pe podul dela Severin au trecut doar legiunile din cari ne tragem și noi obârșia, precum și monumentul dela Adam Clisi zidit a fost și de ai noștri strămoși!... Și când trecem peste podul, »Regele Carol« ne gândim nu numai la geniul care prin această creațiune a sa a înlăntuit Dunărea largă, ci simțim mândrie națională, proprie a ne întări în lupta grea ce ducem.

De aceea, noi nici nu înțelegem, ca grupele de Români pelerini să meargă numai la expoziție, să vadă *prezentul*, ci să viziteze și locurile cari ne aduc aminte *trecutul*, și chiar în expoziție ni-au impresionat îndeosebi lucrurile privitoare la *trecut*: cășcioara dela Poradim în care M. Sa Domnitorul Carol își avusese cartierul general în războiul cu Turcii, steagurile ciuruite de glonții dușmanilor și apărute cu atâta credință de vitejii dorobanți... și tot ce se referă la istoria neamului românesc... Urcând la Turnul lui Vlad Tepeș ne va impresiona nu vederea largă ce ni-se deschide asupra orașului întemeiat de ciobanul Bucur, ci ne vom emoționa evocându-ne vremurile d'odinioară! . . .

Prin vitejia și cumpătul Seu, Regele Carol I, bunul amic al monarhului nostru, a tras orizont larg *tuturor Românilor*. Razele de mărire a Țării Românești luminează până în Pind, până la malurile Tisei și până la colinele unde-și doarme somnul de veci Stefan cel sfânt și mare, căci ori-care Român se simțe întărit și înălțat când României laude i-se aduc. Iar cele multe săvârșite în România sub domnia Regelui Carol I numai lucruri de laudă sunt! Când se prăznuiește deci în cinstea regelui mare, cuvine-se să fim și noi de față... De aceea, mergerea noastră la expoziție o socotim nu ca escurziuni de plăcere, ci omagii să aducem Suveranului României și amicului încercat al Monarhului nostru... Corurile din toate părțile statului ungar n'au să se ducă la București pentru satisfacerea curiozității, ci e vorba ca atâtor elemente tinere să li se facă o educație națională mai viguroasă... Și când se va aplauda acel »Deșteaptă-te Române« cântat de coruri din toate țările locuite de Români, se vor resplăti nu aptitudini artistice, ci în mijlocul Arenelor Romane îndeosebi ne vom pătrunde de bucuria că ni se dă prilejul fericit să prăznuim împreună *epoca de aur* a Regatului României, și împreună să ne pătrundem de gândul că ori unde-am fi, noi Români, ca neam, una suntem!

Uita-vor, astfel, și frații din regat că se împart în partide, și una vor fi în bucuria înfrățirii celei de obște.

**M. Sa regele Carol I al României a binevoit să primească, Mercuri în 5 Sept. n., în audiență, la Castelul Peleş, pe dl Ioan Russu-Șirianu, directorul ziarului nostru, care i-a prezentat lucrarea sa »Românii din statul ungar«, premiată de Academia Română. M. Sa Regele României a binevoit a se întreține cu directorul ziarului nostru asupra mai multor chestiuni politice.**

**Organizația economică a ziaristilor de profesie din Arad.** O organizație unică în felul său este pe cale a se înființa în Arad. Poartă titlul »Organizația economică a ziaristilor de profesie din Arad« și are drept scop îmbunătățirea sortii ziaristilor, și regularea situației lor față de patroni. Organizația este în strânsă legătură cu cea a muncitorilor culegători și e bazată pe principiul: nu poate funcționa ca ziarist în Arad decât cel ce face parte ca membru în organizația ziaristilor. Pentru a se putea câștiga validitate jacestei hotărâri, ziaristii au ajuns cu culegătorii la următoarea înțelegere: culegătorii nu culeg decât manuscrise dela ziaristi din organizație, ziaristii nu scriu decât pentru culegătorii din organizație. Se va hotărî apoi numărul personalului redacțional pentru fiecare foaie precum și minimumul de salare. Culegătorii »Tribunei« fiind înregimentati de mult în organizația culegătorilor, »Tribuna« va intra și ea în noua organizație a ziaristilor.

**Un succes mare a avut în străinătate, mai ales în Germania, cartea d-lui Aurel C. Popovici: ediția întâi s'a epuizat întregă și escelentul scriitor politic a scos deja de sub tipar și ediția a doua.**

**Furtună într'un pahar cu apă.** Foile maghiare, chiar cele mai de frunte, cum este »Bud. Hirlap« (numărul dela 5 Sept.), scriu articole înverșunate împotriva României, pentru-că într'o afacere absolut personală, dl P. Grădișteanu a tras, la Constanța, două palme conzului ungar d'acolo Max Kutschera.

După-cum relatează ziarele române, faptul s'a petrecut așa: două dame din Arad, »Secolul« scrie că d-na și d-șoara Wenter, vorbiau într'un restaurant, cu chelnerul, ungurește. Dl P. Grădișteanu a făcut observații chelnerului, care răspunzând că damele nu știu altă limbă, a satisfăcut și pe dl Grădișteanu.

Plecând dela restaurant, dl Grădișteanu a fost insultat în drum de un domn, care i-a zis că a comis lașitate. Dl Grădișteanu, pentru a cere satisfacție cavalierească, a întrebat de numele acelui domn. Domnul — care era consulul Kutschera, refuzând a-și spune numele, a îndemnat pe dl Grădișteanu să-i tragă două palme.

Fiind-că dl Grădișteanu este însă și președinte al Ligei, din acest incident de caracter personal, presa maghiară vrea să facă o chestie politică și amenință cu conflict internațional. Până una alta, insultă România și zice că Români sunt nepoliticoși, barbari, bătăuși etc.

Cu prilejul deschiderii expoziției și bune primiri ce Români făcuseră delegaților Ungariei, pare-ni-se însă că tocmai »Budapesti Hirlap« scria mai cald despre politeța și cultura Românilor din regat!... Au fost desiul două palme suferite de dl Max Kutschera pentru a schimba firea poporului român?

## Românii arădani la Expoziție!

Au mai trimis anticipația de 10 cor. următorii:

Mihail Veliciu, adv. în Chișineu pentru 4 persoane; Ioan Perian, șef-contabil în Oravița 2 persoane; Nicolae Lazarescu, Teodor Lazarescu, Traian Droncu, Petru Suciu, toți din Șiria; Iosif Ognean, preot Soborșin pentru 3 persoane; Andron Bogdan și soția, Lazar Perva Brad; Dimitrie Boariu Nădab; Dimitrie Popovici, preot Cermei; Daniil Mușă, proprietar Huneșoara; Petru Biberea, preot Giula, pentru 3 persoane.

**Conzistorul metropolitan** — scrie »Telegraful Român« — s'a întrunit la 2 Septembrie n. a. c. în sesiune ordinară sub prezidiul Ex. Sale domnului arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu, participând episcopii sufragani PP. SS. Lor Nicolae Popea și Ioan I. Papp; asesorii din cler: Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Vasile Mangra, dr. Eusebiu Roșca, Nicolae Ivan, Ioan Papiu, Mihai Popovici, Ioan Droc și dr. George Popovici; iar mirreni: Ilustritatea Sa domnul dr. Iosif Gall, Partenie Cosma, Ioan Lenger și Nicolae Zigre.

Ședințele s'au sfârșit ieri (Joi) după amiază.

**Adunarea dela Brașov.** Suntem informați, că adunarea generală de astăzi a »Asociațiunii«, convocată la Brașov, va fi deschisă și condusă de dl vice-prezident Andrei Bârsean, după ce dl prezident Șuluțiu aflându-se în reconvalescență, nu poate să iee parte.

**Beiușenii la Expoziție.** Joi după prânz cu trenul de 4 ore au sosit la Arad un grup de 36 de Români din Beiuș, partea cea mai mare coriști, cari pleacă la București la marele festival, ce se va aranja în zilele de 8 și 9 Septembrie.

Fiește care dintre ei aveă cocardă roșie la piept, cu inscripția »Escurzioniștii din Beiuș«. Iată numele escurzioniștilor:

Damele: Cornelia Bușița prof., Eugenia

Radu, Oct. Stolojan, directoară, Maria Waltner.

Dșoarele: Irina Ciudar, Anna Chidioșan, Tinca Chioran, Florica Kővári, Ginuța Papp, Ninuca Papp, Elena Pinter, Ecaterina Papluca, Eugenia Tăbăcar, Elisa Ștefanica, Veturia și Elvira Sferle și Cornelia Tira.

Domnii: Augustin Antal preot, Victor Andru iurist, Aurel Ardelean tehnic, Ioan Bușița prof., Nicolae Bolcaș iurist, Nicolau Bâdea, V. Bodin, Aug. Ciavici cand. de adv., Ioan Cosma măiestru, Victor Fildan, catichet-rector, dr. Constantin Pavel prof., dr. Nicola adv. George Meze, Flore Meze, Teodor Man, George Mitraș, Mihai Papluca și George Tira măiestri.

Cu trenul de 5 ore și-au continuat călătoria spre Timișoara cu dorul ferbinte de a ajunge cât mai curând pe pământul Românici.

## Știri dela Expoziție.

**Țărani bucovineni în București.** Vineri, la oarele 12.50 p. m. sosesc în gara de nord țărani români din Bucovina, sub conducerea societății Dacia a studenției române din Cernăuți.

Numerosul grup de peste o mie țărani va fi primit la gară de publicul Capitalei în frunte cu trei muzici militare și numeroase societăți.

Convoiul va percurge străzile dela gară până la cazarma Alexandria, unde vor fi încuartați oaspeții țărani din Bucovina și unde vor luă masa.

La oarele 2 p. m., țărani vor vizita Expoziția și vor asista seara la luptele navale, ce se vor da în onoarea lor.

Sâmbătă țărani vor vizita de nou Expoziția, iar seara la oarele 8 vor asista la o reprezentație teatrală în parcul Oteteleșanu.

Duminecă vor vizita Bucovinenii orașul, bis. Domnița Bălașa, Mitropolia și multe alte edificii și monumente. După prânz vor merge la Expoziție și vor asista seara la reprezentațiile din Arenele romane.

Cu prilejul expoziției, se va ține și un congres al băncilor populare din țară, în zilele de 5, 6 și 7 Septembrie, în sala Teatrului Național din București.

În onoarea congresiștilor se va da la arenele romane o reprezentație istorică.

Congresiștii vor face o excursiune la domeniul Coroanei dela Periș, sau la domeniul Buftea.

Escurziona organizată de ziarele L'Independence Roumaine, La Roumanie, Epoca și Moniteur du pétrol roumain în regiunile petrolifere dela Buștenari, s'a făcut Duminecă.

Escurzioniștii au plecat la oarele 7.15 dimineața cu un tren special, care s'a oprit 9 minute la Ploești și apoi la Câmpina. Aci s'au urcat în trenul special și escurzioniștii, cari veneau dela Sinaia.

Între escurzioniști erau și următorii membri ai corpului diplomatic:

Domnii Bourgarel, ministrul Franciei, Vicontele dela Thur, secretarul legațiunii franceze, contele Arrivabene, dela legăția Italiană; Dimittroff, secretarul legației Rusiei; Th. Moore, însărcinatul de afaceri al Statelor-Unite; Craken-thorpe, însărcinatul de afaceri al Angliei; D. Sivolokositch, însărcinatul de afaceri al Serbiei, și Boxhall, consulul Statelor-Unite.

Trenul special a mers apoi la stația Dottara unde escurzioniști s'au urcat în trăsuri.

În regiunea petroliferă s'a ajuns la oarele 11. Până aproape de oara 1, s'a vizitat cu deamănuntul exploatarea de petrol.

La oara 1 s'a servit un dejun copios, oferit de societățile Steaua Română, Buștenari, Telega Oil C-ie, Aquila Franco-Română, Internaționala Columbia, Traian și Frații Seceleanu.

Mai multe toasturi au fost ridicate.

După masă, escurzioniștii s'au urcat în trăsuri și au vizitat în trecerea lor prin Pina marele rafinerii ale soc. Steaua Română acel oraș, unele din cele mai mari din lume.

Reîntoarcerea în Capitală și la Sinaia, s'a făcut ca și la ducere.

Întâiul congres român de științe sociale se va ține în zilele de 24—27 Sept. a. c. dl Dr. Istrati, inițiatorul acestui congres a lansat un apel, prin care invită la colaborarea armonică pe toți câți se interesează de soarta populației rurale. D-sa a luat dispozițiuni ca secțiunea intitulată »Economia socială« la Expozițiune să desfășoare cel puțin în parte starea actuală socială a popoului român.

Un număr de peste 40 de persoane s'au constituit în comitet de organizare a secțiunii și a congresului. Dintre aceștia mai mulți oratori și oameni de știință vor citi lucrări asupra vieții țărănești și îmbunătățirea ei: Dl V. M. Kogălniceanu va face »Istoricul chestiunii țărănești«; dl Dr. Proca va vorbi despre alimentația țăranelor; dl Al. V. Gădei »Despre învoelile agricole«; dl D. Drăghicescu despre »Viața culturală a satului«.

## POEZII POPORALE.

Date din comuna Vrăniș de I. C.

Nevasta care-i frumoasă  
Nu-i păcat s'o țini la casă,  
Noaptea spală și cărpește  
Dar ziua se primenește  
Și tot la iubit gândește.  
Nevasta care-i urfă  
Șede tot posomorită,  
Gânduri de iubit nu-i vin  
Oglinda-i face venin,  
Toată ziua-i somnoroasă,  
Și de iubit nici nu-i pasă.  
Cine are drag pe lume  
Știe luna când se pune,  
Dar cine dragul nu-l are  
Nu știe nici când răsare.

Mândruță de demult  
Stau cu ochii și mă uit,  
Cum calci dragă de mărunț,  
Și nu pot ca să te uit.  
Că dragostea dintr'o zi  
N'o pot uită pân'oi fi,  
Și dragostea dintr'o sară,  
N'o pot uită într'o vară.  
Auzi mândruță mea,  
Poate m'ai făcut ceva  
De nu te pot eu uită;  
Eu n'am avut ce să-ți fac,  
Numai ț'am căzut cu drag.

Ajungă-te mândr'ajungă  
Un blăstăm și-o grea osândă:

Să stai toată ziua'n prag,  
Cu ața băgată'n ac,  
Și să nu poți mândră împunge,  
Până nu-i începe-a plânge,  
Să se ude cusutura,  
Să știi că-i blăstăm cu gura,  
Și blăstămu-i dela mine  
Că nu pot veni la tine.

Să știi mândro cât dor duc  
Numai sara când mă culc.  
Noaptea când mă pomenesc  
Eu tot la tine gândesc,  
Și nimic nu dobândesc.  
Că să știi c'aș dobândi,  
Eu somnu l'aș părăsi  
Și la tine aș veni  
Bine bade de-i veni  
Eu nu te mai pot dori,  
Că dorindu-te pe tine  
A rămas inima 'n mine,  
Uscată ca un cărbune  
De nu-i mai bună pe lume.

Cine iubește și spune  
Nu-l răbdă doamne pe lume.  
Cine iubește și tace  
Rabdă-l doamne și dă-i pace.  
Cine iubește și lasă  
Fă-l doamne de mir în casă,  
Cine iubește și ține  
Rabdă-l doamne și dă-i bine;  
Cine dragostea o învață  
Nu-i mai om prost în viață,  
Că și eu am învățat  
Și de copil am purtat,

Și'o mai port și mai nainte  
Dacă o fi mândra cuminte;  
Și de nu-i cuminte ea  
Port dragostea cu alta,  
Că m'am învățat cu ea  
Din copilăria mea,  
Și nu o mai pot uită  
Poate fi până-i lumea.

Multă lume îmi spune așa  
Dar nu trebuie să îmi spună  
Că o văd singur că nu-i bună,  
Că-i rea boală frigura  
Dar îi mai rea dragostea,  
De friguri zaci în pat  
De dragoste umbli turbat.  
Unde dragostea se pune  
Nu mai face traiuri bune,  
Și-unde dragostea se lasă  
Nu mai face trai în casă,  
Făr' numai amărăciune  
Și vorbe rele prin lume.

De când îmi iubesc vecina,  
Nu-mi tignește sara cina,  
Nici peste noapte odihna,  
Că dragostea din vecini,  
E ca și gardul de spinii  
Ăla nim' nu-l călărește  
Nici nu se mai prăpădește.

Codrule cu riuri bune  
Vara trece toamna vine.  
Codrule cu frunze verzi  
Ce țoi spune tu nu crezi  
Dar' mai bine voi tăcea

## Din România.

Ministerul de interne a comunicat următorilor 10 Greci din Giurgiu decrete de expulzare:

Dimitrie Apostolu, comerciant de cereale, George D. Mihaletos, cârciumar, Dumitru Bilinis, nepotul precedentului, G. P. Mihaletos Constantin și Vasile Nicolaidis, comercianți de cereale, Spiru Trațăgheratul, magaziner la Banca agricolă, Dumitru Turlukis, cofetar, Alexandru Becator, contabil la la moara Constandatos, și Dumitru Steriadis, îngrijitor de moșie.

### Scandalul dela »Adevărul«.

Luni la orele 2 p. m. a avut loc un mare scandal la palatul ziarului »Adevărul«. Ce se întâmplase? Dl Francisc Pokorny cunoscut prin campania pe care o duce contra »Adevărului« a venit ieri ziua la ora 2 la redacția acestui ziar, împreună cu vre-o 20 indivizi înarmați cu revolvere, ciomege și alte unelte de supraveghere și negăsind decât pe portar și pe dl Negreanu, administratorul ziarului, au ocupat întreg localul nepermițând nimănui să intre acolo. În acest timp dl Negreanu reușește să se strecoare afară și se duce de anunță poliția de cele întâmplate.

Nu trecu mult după aceasta și veni dl Moruzzi, prefectul poliției cu o companie de sergenți de oraș pe care îi postă în fața redacției, iar dsa în fruntea a câtorva sergenți pătrunse înăuntru, arestă pe câțiva indivizi, le confiscă armele și ciomegele și invită pe dl Pokorny să părăsească imediat localul.

La protestările și vociferările acestuia, dnul Moruzzi îi spune că dsa nu-l cunoaște pe el, și dacă are vre-un drept asupra ziarului să-l reclame prin justiție.

Din întâmplare fiind ieri martor la o convorbire a dlui Pokorny cu un prieten al dsale asupra celor întâmplate am auzit următoarele vorbe din partea dlui Pokorny:

Eu încă și azi sunt directorul financiar al »Adevărului«. Cum a putut dl Mille să mă dea pe mine afară din slujba de director, așa și eu am voit să-l dau pe el. Nu înțeleg de ce s'a amestecat dl Moruzzi. Eu am depus o plângere la parchet. Și fi sigur a continuat dl Pokorny cu asta mi-e ultima oară când am să încerc să-mi reiau dreptul meu. Cu acestea s'a terminat convorbirea.

C'ășa m'o fost ursita.  
Frunză verde trei căpșuni,  
Dragostea s'o n'nceput Luni.  
Frunză verde chit de flori,  
S'o sfârșit Mercuri 'n zori,  
S'o sfârșit în zi de post  
Să ști mândră că nu-i rost.

Culese de Ilie Hui (Siria).

Frunză verde de nuia  
Trimes-o mândruța mea  
Pe un pui de turturea  
Să mă duc până la ea  
Ca să-mi strice inima  
De ce nu mă duc la ea,  
Și să-i sărut gurița.  
Dar eu când văzui cartea,  
C'a trimes-o mândruța  
Ochii încep a lăcrăma,  
Și inima a suspina,  
După mândra săraca.  
Mă pusei eu atuncia  
Și făcui o cărticea  
Ca să trimet la mândra  
Că m'ași duce bucuroș  
Numai nu mă pot pe jos  
Că eu mândră sunt morbos  
Și nici nu sunt sănătos  
C'am fost tânăr și frumos  
Și m-a pus dorul tău jos.

A trimes mândruța dorul  
Să-mi frângă mie piciorul  
Dacă piciorul mi-a frânt  
Eu mă țipai la pământ

## Bătăi sângeroase.

*Fiume*, 6 Sept. Incăierările simple de alaltăieri dintre croații socoliști sosiți aici și dintre fiumanii italieni au degenerat eri în bătăi sângeroase, cu urmări regretabile, iar agitația și tulburările țin și azi.

Socoliștii, se știe, au agitat, în timpul din urmă, mai mult ca ori și când pentruca Fiume să fie incorporată Croației și cu Dalmația împreună să formeze regatul croat. Venind aici, din Croația, în număr mare să agite această idee, — Italienii autonomiști din Fiume i-au primit cu pietri și în încăierarea ce s'a produs, sunt *numeroși răniți, peste 60, și dintr'o parte și alta*. Italienii au atacat și pe Croații din oraș, negustorilor spărgându-le prăvăliile și casele chiar, cecece a provocat apoi dușmănia întetită a Croaților din Susak și alte localități din apropiere. Ei au și năvălit eri asupra villei primarului Vio (în apropierea orașului) stricând totul în villă și înfricând de moarte soția și copiii. De asemeni au spart eri prăvăliile italiene, au dat năvală asupra fabricii de zahăr unde au stricaț mașinile. Sosind Italienii în apărare, s'a produs o luptă crâncenă, *s'au tras focuri de revolvere*. De nu veneau soldații să-i împrăștie și pe unii și pe alții, era multă moarte de om.

În încăierarea de azi-noapte 4 lucrători au fost loviți de glonț. Unul dintre ei *trage de moarte*. Ungurii și Italienii din Susak s'au refugiat aici.

Socoliștii în vremea din urmă țin cu Ungurii și de aceea aici e mare furia Italienilor și împotriva Ungurilor.

## Greva dela Petrojeni.

*Petrojeni*, 6 Sept. În urma sălbăticiiei cu care au fost tratați, lucrătorii mineri de aici și acum sunt foarte iritați. E mare jalea după cei periți și cari zac și acum prin spitale, împușcați fiind de jandarmi. Eri de altfel 500 de inși au început să lucreze, dar *păziți de soldați*.

Când eu la pământ picai  
Mă mână ră domni cei mari  
Și mă duseră în spital.

Frunză verde de pânari  
Dacă m'am dus în spital  
Vine doctorul la mine  
Și mă întreabă cei cu tine,  
Eu spusei adevărat  
Iată ce s'a întâmplat,  
C-a trimes mândruța dorul  
Să-mi rupă mie piciorul,  
Zice doctorul așa  
Apoi nu te supăra  
Că eu te voi vindecă,  
Și la ea te voi mână  
Amândoi vă ve-ți împacă,  
Vă ve-ți duce la popa  
Și frumos vă veți cununa,  
Și ea n-a mai face așa  
Că atunci o fi a ta  
A ta o fi până-i lumea.

Floricecă floricea  
Fi voioasă mândra mea,  
Că vine mândră toamna  
Și se plinește vremea mea,  
Și țipă pomii frunza  
Eu să țip mândră pușca  
Și să merg la dumneata,  
Fă afirul mândră tot  
Și la tine să mă întorc,  
Fă mândră atâta bine  
Și așteaptă după mine,  
Că mai am eu niște zile  
Până ce mă duc la tine,

Tratativatele de a ajunge la înțelegere între patronat și lucrători s'au întrerupt.

Un necunoscut a împărțit lucrătorilor 4000 kilograme pâine și 400 kilograme slănină.

Fibirăul Ianza urmează cu cercetarea. 130 lucrători sunt chemați la ascultare, învinuiți fiind că ei ar fi pus la cale greva, agitând pe tovarășii lor.

## Ultime știri.

Berlin, 6 Sept. În toată Germania face mare senzație măsura ce a luat Impăratul întru potolirea scandalului zis colonial. O mulțime de înalți slujbași din guvernul colonial au fost adecă învinuați de furturi și imoralități. Prințul Honhenlohe, guvernatorul, și-a apărat cât a putut subalternii, dar văzând că lupta din presă tot nu încetează, și-a dat demisia. Impăratul, spre marea surprindere a tuturor, a primit demisia și a numit în locul lui pe B. Dernburg, director de bancă, bărbat tânăr încă, dar cunoscut ca mare capacitate financiară, onest, sever în moravuri și la muncă, dar care de altfel nu face parte din nobilime, ci e fiu din popor.

Negocierile pentru încheierea tranșacțiunii între Austria și Ungaria. *Budapesta*, 7 Sept. Primul-ministru Wekerle a plecat la Viena, unde va negocia cu guvernul austriac pentru încheierea tranșacțiunii între cele două state.

D'ale Rușilor. *Varșovia*, 7 Sept. În noaptea trecută 6 soldați cari erau de pază, au împușcat pe directorul temniței din cetate, au spart ușile temnițelor și au lăsat afară pe 56 membrii ai comitetului revoluționar, cari au și fugit apoi de aici, împreună cu soldații resvrățiți.

Asupra lui Stapin, guvernator la Nicolaiev, un necunoscut a tras cu revolverul și l'a rănit grav.

Te rog mândră mă așteaptă,  
Că aștepți un voincei  
Albineși și frumușel  
De care ți drag de el,  
Și că te-ai iubit cu el  
Până a fost tânerele,  
Până eu n'am ruculit,  
Știi mândră cum mai iubit,  
Cătră mine așa-i vorbi,  
Când mândră am ruculit,  
Cătră mine te-ai jurat  
Când eu mândro am plecat,  
Că pe tine să te bată  
Tu pe mine ma'aștepți fată  
Și m'aștepți nemăritată,  
Acum poți să fii voioasă,  
Că acuși mă duc acasă.  
Dacă mândră eu mă duc  
Acasă la noi te duc,  
Și dacă mă duc la tine  
Eu te iau te duc la mine  
Că mie mi drag de tine,  
Și ție ți drag de mine,  
De tu aștepți după mine  
Va fi mândră foarte bine,  
Mândra mea de al tău drag  
Eu nu știu ce să mă fac  
Și ce să-ți dau mai cu drag  
Ca ție mândră să-ți plac  
Dar să știi mândruța mea  
Că eu mândră fac așa  
Că ți-oi găti cununa  
Cunună de aceea dragă  
Făcută din pană albă,  
Și frumos ne-om cununa  
Tu în veci vei fi a mea.

# Darea de samă a deputatului

## VASILIE GOLDIȘ,

rostită înaintea alegătorilor în comuna Soborșin la 20 August (2 Septembrie) a. c.

### Mulțămită alegătorilor.

#### Iubiți frați!

Înainte de asta cu 4 luni de zile, tot aci în acest opid, tot aci la locul acesta am început mai întâi a vesti alegătorilor din cercul Radna învățăturile partidului național român, îndemnându-i să se alature la acest partid, să ducă la izbândă frunza verde, semnul nădejdelor noastre.

Cuvântul meu a intrat în inimile românești, a aflat ascultare și iată azi ca deputatul național al cercului Radna tot aci în opidul Soborșin, tot aci la locul acesta am venit mai întâi să dau samă alegătorilor mei despre cele petrecute în casa țării în cele 4 luni din urmă, despre situațiunea politică a țării noastre, despre activitatea partidului nostru național în dieta țării.

Cel dintâi cuvânt însă, pe care simțesc, că sunt dator a-l spune acum, când pentru primadață am venit ca deputat aci în fața DVoastră, este cuvântul mulțumitei. Cuvântul mulțumitei, nu pentru că m'ați ales pe mine, ci pentru că ați înțeles cuvântul adevărului și aprinzând în inimile DV. sfântul foc al iubirii de neam a-ți dus la glorioasă învingere mândrul și scumpul nostru steag național.

Ați dovedit prin aceasta, iubiților frați, că nu mai voți să fiți unealtă de batjocură la străini, nici nu vă mai puneți soarta în mâinile contrarilor, ci v'ați făcut conștii de drepturile D-Voastră, conștii de nedreptățile, ce le suferiți și v'ați hotărât, ca d'aci încolo să căutați mântuirea numai prin puterile proprii trimițând în casa țării, unde se făurește soarta popoarelor, numai bărbați, cari au curată dragoste pentru poporul românesc.

Prin purtarea bărbătească a DVoastră v'ați câștigat nume de cinste și de laudă înaintea tuturor Românilor din țară, înaintea întreg neamului nostru. Și am auzit cu urechile mele Românii din alte părți oftând: Doamne, de ce nu putem fi și noi Români, cum sunt Românii din cercul Radna!

Spunându-vă deci încă odată mulțumită pentru purtarea românească, ce a-ți dovedit la ultimele alegeri, acum trec înainte și am să vă desfășur starea lucrurilor din casa țării.

### Cum stau lucrurile în casa țării?

În dietă sunt de tot 413 deputați. Deputații aceștia se țin de mai multe partide.

La alegerile din urmă au ajuns la majoritate în dietă *partidul lui Kossuth* sau, cum se mai numește, partidul 48. De partidul acesta se țin 253 de deputați, așadară majoritatea absolută a deputaților. Partidul acesta zice, că este urmașul ideilor lui *Kossuth Lajos* și are de scop, să rupă țara noastră de cătră Austria și să dea poporului drepturi mai mari, de cum are până acum. Cel puțin așa ziceau oamenii aceștia, când nu ajunseseră încă stăpâni peste țară. Așa ziceau ei și acum la ultimele alegeri.

Aceștia sunt însă numai vorbe. Căci partidul 48 de astăzi nu este altceva, decât rămășițele nemeșilor de pe vremurile iobăgiei. Ținta lor adevărată este, ca să țină țara și mai departe sub stăpânirea unei singure clase, iar poporul să rămână fără drepturi.

Al doilea partid mai mare în casa țării este

acela, care pe sine se numește *partidul constituțional*. În adevăr însă el este partidul grofului *Andrássy Gyula*. Că ce voește partidul acesta, nimeni nu o știe, căci nici odată până acum partidul acesta nu și-a dat programul pe față. În partidul acesta se află cei mai mulți grofi și baroni. Astfel cu drept cuvânt se poate zice, că partidul constituțional este *partidul boerilor*. Că ce poate să voiască un așa partid, aceea nu trebuie eu să vi-o spun, căci DVoastră prea bine știți, ce bine doresc oamenii aceștia poporului. Partidul constituțional are 73 de deputați.

Mai este în dietă un al treilea partid, care pe sine se numește *partidul poporal*. Numai cu numele este partidul acesta partid poporal, căci de fapt dorințele lui sunt atât de departe de dorințele poporului, ca cerul de pământ. De tot sunt 33 de deputați în partidul acesta. La început ei ziceau, că voiesc să strice legile despre căsătoria civilă și despre maticulele de stat și să facă să fie ca mai înainte, ca adevărat să fie de ajuns căsătoria bisericească și să nu trebuiască a încheia căsătorie și înaintea matriculanților de stat.

Nouă ne-a părut bine, când am auzit pe oamenii aceștia vestind asemenea lucruri, pe cari și noi le dorim. Dar și în partidul acesta ne-am înșelat, căci în dietă oamenii lui nu au cerut niciodată ceeace vestiau poporului.

Acum partidul lui *Kossuth*, partidul constituțional și partidul poporal și-au dat mâna și toți împreună s'au unit zicându-și *coalitție*. Aceștia trei partide unite, *coalitția*, cum se zice, a pus mâna pe guvernul țării și astăzi deci țara este stăpânită de acelea trei partide.

Ajunse în scaunele stăpânirii, la oalele cu carne, cele trei partide au uitat, ce au promis poporului la alegeri și nu mai este acum vorbă nici de vama deosebită pentru Ungaria, nici de ștergerea căsătoriei civile, nici de drepturi pentru popor.

Deputații din *coalitție* sunt cei mai mulți grofi, baroni, nemeși, tot rămășițe d'ale boierilor de odinioară, cărora părinții și strămoșii nostri le-au făcut robota amară.

Ei vreau să susțină starea lucrurilor așa, cum este astăzi. Să susțină domnia celor tari și bogați asupra celor săraci și slabi. Să susțină domnia unui singur neam asupra celorlalte neamuri. Să susțină privilegiile evului-midiu în formă schimbată. Pentru aceea *coalitției* nu-i trebuie adevăratul și curatul vot pentru toți, nu-i trebuie ștergerea virilismului, nu-i trebuie dreptul de întrunire și asociere, nu-i trebuie libertatea cuvântului, nici libertatea presei, nu-i trebuie darea progresivă, nu-i trebuie cultivarea poporului în limba sa proprie.

Iată, fraților, cine sunt astăzi stăpâni în dieta țării, cine sunt astăzi guvernânții statului nostru.

Afară de aceștia trei partide, cari țin astăzi frânele guvernului în mâinile lor, se mai află în casa țării și un *al patrulea partid*, partidul nostru, al *naționalităților*. Acum vr'o trei ani partidul acesta avea în dietă un singur deputat, pe dr. Aurel Vlad. Mai apoi partidul naționalităților a ajuns să aibă 10 deputați, iar acum la alegerile din urmă au fost aleși cu ajutorul lui Dumnezeu 25 deputați naționaliști: 14 Români, 7 Slovaci și 4 Sârbi. Președintele acestui partid este dr. Teodor Mihali.

D-Voastră prea bine cunoașteți dorințele partidului național, căci acele dorințe sunt dorințele

D-voastră. Veți înțelege deci și aceea, că noi nu am putut să dăm mâna cu partidele din *coalitție*, ci a trebuit să fim în contra lor, căci dorințele lor sunt departe de dorințele noastre, ca cerul de pământ.

Noi vrem dreptate pentru toți, egalitate adevărată, libertatea poporului, împărțirea sarcinilor în măsură cu puterile omului, politică economică, care să facă posibilă întărirea materială a poporului întreg, o politică culturală, care să ridice pe toți cetățenii la cultura cea adevărată, ceeace numai așa se poate, dacă fiecare cetățean va fi instruit în limba mamei sale.

Cu un cuvânt *coalitția* voește, ca popoarele să fie pentru stat, iară noi voim ca statul să fie pentru popoarele sale.

### Mesagiul de tron și adresa noastră

Dieta a fost deschisă prin însuși M. Sa imperatul și Regele nostru în 22 Mai. Vorbirea aceasta a M. Sale, sau mesagiul de tron, cum se zice, n'a atins durerile cele multe, de cari sufer popoarele țării și astfel nici nu a putut să ne mulțumească pe noi, partidul național, pe care Dvoastră l-ați trimis în Dietă, ca să vă lecuiască durerile și năcazurile Dvoastră.

Ca răspuns la vorbirea, cu care M. Sa a deschis Dieta, noi, deputații naționaliști, i-am trimis M. Sale o scrisoare, adresă cătră tron, cum se zice, și în adresa aceasta, pe care a dat-o dietei deputatul dr. Mihail Polyt, i-am spus M. Sale, că dieta de acum nu este expresiunea adevărată a voinții poporului, căci legea electorală e nedreaptă, iară la alegeri s'au făcut cele mai mari abuzuri. Ne-am plâns, că cetățenii, cari nu au votat cu guvernul, sunt supuși și acum la cele mai mari prigoniri. Am spus, că numai atunci va fi bine în țară, dacă toate neamurile deopotrivă vor fi îndreptățite și nu se va îngădui, ca un singur popor să fie preferit față de celelalte popoare. Ne-am exprimat durerea noastră, că M. Sa nici acum nu s'a îndurat a da poruncă guvernului, ca să asculte plângerile neamurilor nemaghiare din țară și resolvând cu omenie chestia naționalităților să mulțumească pe cetățenii nemaghiari ai țării. Am cerut votul univerval fără nici o restricție dreptul de întrunire și asociere, darea programului minimul de existență, reducerea serviciului militar dela 3 la 2 ani, resolvarea chestiei muncitorilor, și alte lucruri, cari sunt spre binele oamenilor săraci.

Scrisoarea aceasta a noastră de bună samă a ajuns înaintea M. Sale și noi nădăduim, că totuși în cele din urmă M. Sa se va îndura a-și întoarce cu bunătate fața cătră noi, cătră poporul românesc, care pururea a fost credincios tronului și patriei.

### Lupta în dietă

Am început, fraților, după aceea lupta în dietă. E grea peste măsură lupta aceasta, că ei sunt mulți, iar noi suntem puțini. Și văzând, că cerem dreptate pentru popor și drepturi deopotrivă tuturor, ne-au primit acolo în casa țării cu ură dușmană. Ziceau, că nici n'am avea loc acolo între ei. Ba ce e mai mult nici n'au voit să ne primească la sfat în comisiunile dietei, ci ne-au silit, ca toate plângerile noastre să le spunem acolo în ședințele generale ale dietei și atunci



# HACKENDRE

architect cu diplomă  
și măestru zidar.



Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

tot ei strigau, că facem obstrucție, că împedecăm mersul lucrurilor.

Când am cerut drepturi pentru voi, fraților, ei ca niște turbați ne-au strigat în față »streang vă dăm vouă«. Când am cerut școală românească pentru poporul românesc, ne-au strigat ca selbetei: »afară cu voi«.

Nu am voit însă frica să o cunoaștem, ci hotărâți am fost să ne expunem chiar și viața pentru răbitul nostru popor și cu toată împotrivirea lor le-am arătat durerile poporului, care susține țara și toate domniile, le-am spus verde în față păcatele lor, cari strigă la ceriuri răzbunare.

Din 25 deputați naționaliști 22 au ținut peste 50 de vorbiri, în cari au cerut vindecarea ranelor, din cari sângerează poporul.

Și să nu credeți, fraților, că fiind numărul nostru așa de mic, nu putem avea nici o nădejde de izbândă. Dacă noi suntem puțini și slabi, e care dreptatea și adevărul, pe care noi îl reprezentăm și nu este zid atât de puternic, pe care și nu îl poată dărâma dreptatea și adevărul. Puțini au fost și apostolii Domnului, dar adevăr grăind gura lor, iată au cucerit lumea.

### Rezultate.

Avem, fraților, chiar mângâierea a Vă vesti, că adevărul grăirilor noastre a început să străbată prin ceața minciunilor, în cari era învăluit până în ziua de azi. Mai mulți ministrii au treioască și au recunoscut cel puțin justele noastre plângeri și ne-au săli și declarațiuni, cum n'am auzit de

Ministru premier (președintele miniștrilor) *Alexandru Wekerle* în ședința dietei din 2 iunie a spus următoarele: »Nu sunt în stare să fac ceea ce cere legea de naționalități cu privire la forurile mijlocie, ca adevărat răspunsul la fiecare scrisoare să se deie în limba, în care s'a dat scrisoarea, dar în cadrele administrațiunii comunale totuși căută, ca să se împlinescă ceea ce cere în această privință legea de naționalități. Bucuros mă învoiesc apoi, ca la slujbele statului să dau loc și bărbaților de naționalitate nemaghiară, dacă se vor arăta harnici, ca să poarte acelea slujbe«. Ministrul școlilor *Apponyi* în ședința din 11 iulie referitor la faimoasele ordonanțe ale fostului ministru *Lukács* a zis: »Voiu da ordin organelor mele, ca acelea ordonanțe să le considere ca neexistente«.

Când apoi ne-am plâns, că judecătorii nu cunosc limba poporului, ministrul justiției *Polónyi Géza* a făcut următoarea declarațiune: »In temeiul dreptului individual și în înțelesul legii de naționalități eu țin, că fiecare cetățean are dreptul să prefundă, ca înaintea judecătorilor să fie înțeles în limba proprie. Căci eu prea bine știu, ce va să zică aceea, când ne folosim de talmăcitori, cari de regulă nu cunosc deplin limba. Eată deci eu deciu, ca voiu nizu, ca între Români să numesc judecătorii români. Peste tot la numirile de judecători eu mă întău aceea voiu căută, că oare reprezentanți ai limbii populului«. (Ședința din 12 iulie).

Am arat ministrilor și dietei nedreptățile, ce le suferă mai ales poporul, care locuește pe lângă pădurile cameriale, prin aceea, că pășunatul din acestea păduri nu se dă comunelor, ori dacă se dă, prețul este așa de mare, încât bieții oameni încep să-și prăpădiască vitele, căci n'au unde le paște. Prin pădurile erariale iarba bogată se uscă necosită, nepăscută, iar la marginea pădurilor vitele sârărilor pier de foame. Și pământurile statului se întind chilometri dealungul satelor, dar lucrătorii pământului trebuie să plece în America, să lucreze pe pământ, pe care să-l lucreze.

Insuși ministrul de agricultură *Darányi Ignác* a trebuit să recunoască adevărul spuselor noastre și în ședința din 21 iulie a declarat următoarele: »In privința pășunatului în pădurile erariale eu voiu să fiu cu cea mai mare bunăvoință față de comune. Oricare comună se va adresă către

mine pentru pășunat, eu voiu face tot ce se va putea pentru binele oamenilor. Mă ocup și de cestiunea parcelării astfel, ca și cel mai sărac om să poată căpăta puțin pământ«.

Adevărat, fraților, că astea sunt numai făgăduieli d'ale domnilor, pe cari nu trebuie să punem prea mare temei, dar noi vom fi cu băgare de samă și de câteori va cere trebuința, le vom aduce domnilor ministri aminte promisiunile lor și-i vom sili să se țină de vorbă.

Pot să vă vestesc, fraților, că una dintre propunerile noastre a primit-o chiar dieta întreagă, anume propunerea președintelui nostru Dr. Teodor Mihályi, ca băncile să fie de aci încolo oprite a lua dela oameni după împruturi camete mai mari, decât 8 la sută.

Nu sunt mari lucrurile acestea, pe cari vi-le-am înșirat aci. Ele dovedesc însă, că ori cât de puțini suntem, totuși prin luptă voinică, prin bărbăție și înțelepciune și cei puțini pot să stăpăniți binefaceri pentru popor. E foarte scurt încă timpul, cât am putut lucra. Avem însă nădejde, că urmând înainte cu lupta noastră în casa țării și mai ales, dacă la alegerile viitoare poporul românesc deșteptându-se pretutindenea va trimite în casa țării nu 14, ci cel puțin 30—40 de deputați naționali, vom putea cu ajutorul lui Dumnezeu să ușurăm soarta amară a poporului nostru și să-i câștigăm drepturile ce i-se cuvin.

### Propunerile noastre.

Până atunci numai cu greu putem nădăjdui o soartă mai bună. Căci majoritatea deputaților de azi nici să audă nu vreau de bunătăți pentru popor și toate propunerile noastre, cari le-am făcut pentru ușurarea poporului, majoritatea deputaților le-au respins, nu le-au trebuit.

Din partea deputaților naționaliști s'au făcut dietei în cele 4 luni din urmă următoarele propuneri:

1. Parlamentul să exmită o comisiune pentru studierea și rezolvarea chestiunii naționalităților.
2. Să se deie medic, leacuri și spital gratuit la săraci.
3. In zilele de Dumineci și sărbători birturile să fie închise și beuturi alcoolice să nu se poată vinde în cantitate mai mică de un hectolitr.
4. Din moșiile statului să se vândă la țărani părțile de 5—50 iughere pe lângă prețuri echitabile și cu amortizare pe timp mai îndelungat.
5. Poporul din comunele învecinate cu moșiile și cu pădurile statului să capete dela stat pășune direct în arendă cu eschiderea mijlocitorilor.
6. Să se deie praf de pușcă și puști de vânat împrumut pe lângă un preț mic tuturor a celor mici proprietari, ale căror moșii nu cad mai departe de un kilometru de moșiile, pe cari se prădesc fiară sălbatică, ca astfel omul să-și poată apăra roada pământului în contra pagubelor, ce le fac fiarele.
7. Dările restante în urma ex-lexului să fie plătite în decurs de 3 ani, tot la jumătate de an o rată.
8. Serviciul militar să fie redus dela 3 la 2 ani.
9. Să se sisteze plata vicepreședinților dietei, care face 24 mii coroane pe an.
10. Să se introducă darea progresivă.
11. Să se scutească de dare cazanele mici pentru fierț rachiu la acei oameni, cari trăiesc numai din rodul pruniștelor.

Toate propunerile acestea, fraților, noi le-am luat din suferințele Dvoastră. Majoritatea deputaților însă nu vreau să cunoască acestea suferințe și astfel au respins toate propunerile noastre, prin cari am dorit a vă ușura. Nu au deputații aceștia durere pentru popor, căci nu au ieșit din sânul poporului, ci au ieșit din sânul celor tari și mari și nu au alt gând, decât să scutească drepturile lor și privilegiile lor de veacuri, să trăiască ușor din rodul muncii grele a celor săraci și nedreptățiți.

### In loc să ușureze, îngreunează.

Guvernului de acuma, fraților, nici prin gând nu-i trece să mai ușureze greutatea, ce apasă asupra milioanei de cetățeni. Ci dimpotrivă a spus în casa țării ministrul de finanțe, *Alexandru Wekerle*, că sunt prea puține venitele statului, că trebuiesc sporite venitele acestea, dar în loc să primească darea progresivă, cum am propus noi, a zis, că va scumpi petroleul și va pune dări nouă pe popor.

Cheltuelile statului în anul acesta au fost una mie două sute nouăzeci și nouă milioane de coroane. Cu 62 milioane mai mult, decât în anul trecut. Din acestea 62 milioane 21 milioane s'au pus pentru urcarea plăților la diregătorii statului și la cei dela comitat, 2 milioane 100 mii de coroane s'au pus pentru înmulțirea gendarmilor, peste un milion se va cheltui ca să se înființeze 10 oficii nouă de dare.

Se vede deci, că guvernul de acum nu-și bate capul cu aceea, cum să scoată poporul din sărăcia grozavă, în care a ajuns, ci cel dintău lucru ce l-a făcut a fost să mărească plățile la diregători, să înmulțească gendarmii și finanții. Cu gendarmi și cu finanți vreau să ne fericească.

Tot acest guvern al coaliției a făgăduit, că va da bisericilor protestante 3 milioane de coroane ajutor în fiecare an, ca acelea biserici să-și poată plăti preoții și învățătorii cu banii statului, dar de bisericile noastre și de școalele noastre nici să știe nu vreau.

### Mântuirea numai prin noi înșine.

Puteți vedeți din toate acestea, fraților, că dela guvernul de acuma și dela dieta de acuma nu putem să așteptăm nici un bine. Dieta de acuma este dieta marilor proprietari, cari nici-odată nu se vor învoi să ușureze soarta țăranilor și a muncitorilor.

Mântuirea noastră numai dela noi înșine o putem aștepta. Dacă vom ști pretinde votul obștesc fără nici o restricțiune cu atâtă putere, ca nimeni să nu cuteze a ni-l răpi ori a-l mistifica, și dacă la alegerile, cari se vor face în temeiul unei legi electorale cinștite, vom fi destoinici să alegem în toate cercurile noastre bărbați cu adevărată iubire pentru popor, bărbați de ai partidului național, atunci putem nădăjdui că va răsări și pentru noi în țara aceasta un viitor mai frumos, o soartă mai ușoară, decât ceea ce ne apasă acum cu atât amar.

Pentru aceea trebuie să fie la locul său fiecare Român de omenie. Să ținem sus fălăind steagul partidului nostru național, care singur ne poate mântui.

Noi suntem vina, dacă și până acum ni-a mers atât de rău. Căci și acum mulți dorm somnul neștiinței și mulți se fătălesc în mocirla rușinei.

Iată că numai acum vre-o 4—5 săptămâni am fost la alegerea de deputat în cercul Lipovei, vecin cu cercul nostru. Sunt vre-o 900 alegători Români acolo și candidatul nostru era dr. Alex. Marta, fiul poporului românesc, fiu de țăran român, care toată viața lui a arătat cea mai curată dragoste pentru poporul nostru. Dar poporul la alegere nu l-a cunoscut. Abia vre-o 400 de Români au ridicat steagul național, ci mai mulți de 400 Români fără rușine s'au dus să voteze cu străinul *Daniel baronul*. Baron și ginerele fabricantului de spirit *Neuman* din Arad. Iată cu cine au ținut România din cercul Lipovei.

Așa, fraților, niciodată nu va fi pentru noi mântuire, ba chiar este cu cale să fim slugi altora, dacă noi înșine vindem sângele nostru și pentru beătură și banii lui *Juda* de bună voie ne plecăm capul în jug.

Dacă noi înșine nu voim a ne mântui, cum să așteptăm dela alții mântuire?

Pentru aceea Vă rog ferbinte, nu Vă lăsați

## INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mânate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

## FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

ademeniți, ci mai vărtos fieștecarea să se facă apostolul cauzei românești și umblând dela unii la alții să-i deștepte din somn pe cei adormiți.

Și până vom ajunge, ca prin legiuirea țării să îndreptăm relele, de care suferim, să nu ne băgăm noi în răutăți și mai mari prin patimi și fărădelegi.

Iubiți, fraților, biserica strămoșilor noștri, căci ea ne-a fost mântuirea în vremile vechi, pline de furtuni pentru neamul nostru cel oropsit, ea este nădejdea noastră și pentru viitor. Iubiți-Vă unii pe alții, nu vă certăți, căci cearta dărîmă și cetățile cele mai tari. Fiți cruțători și fugiți de viața desfrănată, ci banul adunat cu munca cea grea să nu-l cheltuiți pe nimicuri.

Feriți-Vă de beutură și fugiți de birturi, căci în fiecare birt șade ascuns diavolul, care mai ales acolo aruncă mreața asupra aleșilor săi.

Imbrățișați, fraților, școala și învățătura. Când fiecare Român va ști carte, atunci a sosit ceasul mântuirii noastre. Cum vreți să aflați calea cea bună, când ochii voștri sufletești sunt în întunec? Unde școala este pustie, acolo își face lăcaș sărăcia și nefericirea.

Vă mulțumesc, fraților, pentru că m'ați ascultat cu bunăvoință. Vă poftesc tuturor voie bună, noroc și sănătate.

## NOUTĂȚI.

ARAD, 7 Septembrie 1906.

— **Știre personală.** Dl. Ioan Russu-Șirianu, directorul ziarului nostru, s'a reîntors din concediu.

— P. S. Sa Ioan I. Pap, episcopul Aradului s'a reîntors acasă dela Sibiiu.

— **Agente de emigrări în Bihor.** Ni se scrie: În 4 Sept. a. c. în călătoria mea către Arad suându-mă pe tren am convenit la Ciuciu cu vre-o 25 români țărani cari plângând îmi ziseră că merg spre America.

Intrebându-i de unde sunt? mi-au răspuns că sunt din fostul cottul Zarand și cottul Huneadorei și se știu dle că de vro 4—5 săptămâni au plecat dela noi peste 200 oameni la America și după noi în aceste zile mai pleacă atâția.

În fine m-am convins că un agent, șarlatan face cu ei specule când le zice: că e mai bine pe la Fiume, decât pe la Hamburg.

Altul îmi zice: că agentul și-a făcut o avere de 24.000 cor. de un an cu această păcătoasă apucătură.

Când le schimbă banii, de asemenea ia % dela ei, acum fiește care îi dă câte 40—50 cor. dar ce mai iau proprietarii corăbiilor? Păziți-vă frați români și nu vă părăsiți vetrele străbune căci cum a zis poetul »fie pânea cât de rea tot mai bine în țara mea.

Am înțeles că fără pașaporturi îi duce, și încă cine poate ști ce urmări vor avea sermanii pe acolo fără nici un document din țara lor.

Feriți-vă de șarlatani și rămâneți la caminul părintesc.

— **Turneul lui Z. Bârsan.** Ni-s'anonțat din Blaj, că artiștii noștri dl. Zaharie Bârsan și dșoara Olimpia Brașoveanu au dat Sâmbătă seara o reprezentație teatrală cu mare succes. A luat parte lume multă, care a rămas încântată de prestațiile artiștilor.

Duminecă artiștii vor da o reprezentație în Hațeg. Precum ni-se scrie din Hațeg, Românii de acolo și jur fac mari pregătiri pentru reușita reprezentației.

— **Alegere.** Duminecă în 13 August a. c. a fost ales ca învățator definitiv la școala conf. gr.-or. din Bundorf dl. G. Sterea. Felicitări!

— **Regretabil.** Cetim în »Neamul Românesc«: E nesfârșit de regretabil procesul de calomnie ce

se judecă la Timișoara între avocatul român dr. Aurel Cosma și protopopul român al Timișorilor, dr. Puticiu.

— **Inaintare.** Dl. dr. Eugen Curta, a fost înaintat cu 1 Sept. a. c. la rangul de medic superior (Oberarzt) și comandat ca doctor la Arsenalul reg. imperial din Viena. Sincere felicitări!

† **Iuliu Dan,** fost protopop gr.-or. al Făgărașului, — scrie «Gazeta Tr.» — a reposat Marți noapte în Brașov.

— **Caz de moarte.** Ni se scrie: Unul dintre cei mai bravi meseriași români a încetat din viață în ziua stei Măriei mare: *Ilariu Bontilovici* butnar și stampilar comitatens în Deva.

Reposatul după moartea părinților săi, ca june și măestru, prin diligența și purtarea sa modestă, și-a câștigat stima tuturor concetățenilor din Deva.

Ca român bun a luat parte la toate mișcările naționale, iar ca creștin evlavios, pentru interesele stei biserici din Deva, era unul dintre cei mai agili. Acum în etate de 42 de ani, după o căsătorie abea de 4 ani, scurtă dar fericită în 15-lea August și după un morb îndelungat de 1½ a încetat din viață.

Îl deplânge soția Septimia Bontilovici născută Olăresc, apoi Augustin Bontilovici director-școlar în Uzdin. Izabela Bontilovici medicină pe cursul al IV-lea, Olga Bontilovici pract. de apotecă pe cursul al III, văd. Măria născ. Olărescu Nopcia preoteasă ca soacră, Ioan Bocanici preot gr. cat. în Pui și soția, Aureliu Silviu Simoneti preot gr. cat. în Vălioara și soția Iulia, Mărioara și Ana, ca cumnați și cumnați și cumnate, Leontie Ungur preot în Ilasd, Ioan Nitu preot în Hătăgel și soția Rozalia.

Fie-i țărâna ușoară!

— **Moartea unui scriitor dramatic italian.** O telegramă a Agenției Române vestește că scriitorul dramatic italian Giacoza a murit.

De vre-o câți-va ani Giacoza a fost făcut cunoscut publicului nostru de dl. Petru Sturdza, fost artist al Teatrului Național, care a tradus mai multe din piesele sale, de un puternic realism. Dintre ele, cel mai mare succes l'a avut: *Ca frunzele*.

— **Aviz pentru anul viitor dela școlile comerciale din Brașov.** Anul școlar 1906/1907 se va începe la 1-a Septembrie v. 1906. Inscrierile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. Examenul supletorii și de emendare se vor ține în 1 și 2 Septembrie v. Cei ce vor întârzia atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenul de privaiști se vor ține în 7 Septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a Septembrie v. Privaiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 74 coroane și taxa de examen de 80 coroane dela la însinuare pentru examen.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscriere se cere atestat școlar și atestat de botez.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumăiate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi opriți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fie-care elev va mai plăti pe seama fondului de penziune al profesorilor încă o taxă de 10 coroane, iară pentru excuziuni școlare suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare nouă

și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarii să se adreseze la direcțiune.

— **Scolare.** Se aduce la cunoștința d-lor profesori și învățători, că manualele de școală scrise de dr. Ioan Petran fost profesor în Arad, cărți aprobate de Ven. Consistor și înaltul guvern, se capătă și mai departe la d-na văd. Aurelia Dr. Petran în Arad, strada Lázár-Vilmos nr. 4. *Manualele sunt:*

*Gamatica română* pentru învăț. secundar, partea primă Etimologia . . . . . Cor. 2.—  
*Gramatica română* partea a doua Sintactica » 1.50  
*Gramatica elementară* cl. III-a . . . . . » —30  
*Gramatica elementară* cl. IV-a . . . . . » —60  
 Profesorii și învățătorii primesc 20% rabat.

— **Alegere de preot.** La Beba-veche a fost în 2 Septembrie alegere de preot și-a fost ales cu totalitatea voturilor Alexiu Chișiozan, arhivar-consistorial.

Ne exprimăm nădejdea, că nou alesul va lucra din răspuțeri pentru bunăstarea poporenilor acolo aiță de părăsiți.

Li dorim mult succes.

— **Dare de samă și mulțămită publică.** La concertul arangiat în Pecica-română cu ocaziunea adunării generale a reuniunii învățărilor au binevoit a suprasolvi următorii P. S. Domni: Dr. A. Novac 8 cor.; dr. Nicolau Oncu 5 cor.; Florian Momac 4 cor.; George Petrovici 2 cor.; Iustin Dascăl, George Popa, Stern Iozsef, Sava Mișuța, Vobuy Gyula, și Vasile Ciorogari câte 1 cor.; Ioan Mireș și Ioan Costa câte 40 cor. Primească susnumiții domni și pe aceasta cale mulțumirile noastre.

Peste tot s'a încasat la acel concert 492 cor. 80 fil. din care sumă detragându-se spesele în suma de 380 cor. 50 fil.; a rămas venit curat 112 cor. 30 fil.; carea sumă este destinată și s'a predat fondului »reuniunii învățătorilor români dela școlile populare române din protopopiatele aradane I-VII. Ștefan Roja, învățator.

— **Sfințire de biserică în Pișcolț.** Dela un Român de bine primim următoarea corespondență, ce ne umple inima de durere văzând marea nepăsare a unor conducători față de așezămintele noastre.

Mare și frumoasă serbare a avut comuna. Deja de dimineață, când soarele și trimite razele binefăcătoare spre a înfoca inimile ființelor nemuritoare și a le deștepta din odihna muncii de o săptămână, când pardesiul se poștește de pe umeri, la 8 ½ Măria Sa Archidiaconul de Sanislău Cl. și R. D. G. Lazar de Purcăreți asistat de M. O. dni: M. Mureșan preot în Răsădea, I. Székely în Nyirábrány și de parochul local Fl. Sălăgian pleacă dela curtea parochială imbrăcați în ornate bisericesti spre pompoasa și din nou pictata biserică.

S'au adunat poporeni credincioși în un număr de numai gemea pământul sub ei. Din mai multe sute vecinașe poporul, care a venit cu procesiune cântând frumoasele cântări de sf. Mărie. Cea mai frumoasă a fost procesia Andridanilor condusă de părintele lor sufletesc, St. O. D. M. Crăciun și de învățator.

În decursul sf. liturgii cântările le-a executat corul din Sanislău sub conducerea st. domn. învăț. G. Mureșan, cântând cântări frumoase cari într'adevăr îi servește spre laudă, poporului din Sanislău precum și conducătorului.

Incât privește predica, dl. preot local s'ar fi putut îngriji și mai bine și să nu-și invite de orator (dacă a fost învitat în calitatea de orator?)



**ZIEGLER AGOSTON,**  
 (proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),  
 bandajist academic, furnizorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale **UJVIDEK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine. La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

un act atât de însemnat pe unul, care pentru familia maghiară ar fi fost în stare să dădească unguerește la mulțimea imensă și se de luminează, și să sature pe bieții Români în frazeologie maghiară, pentru că vezi Doamne timpul din urmă am devenit prea cult și nu avem lipsă de Dumnezeu, suntem mari pășini și ne place să fim prietini cu aristocrații!? Să și fi chemat un orator, care să fie, umplut de marea biserică, pentru că har Domnului avem

să de ne vom trezi după douăsprezece și să invităm la solemnități respective »implicite« ca mai bine vei face, de nu vei veni», n'ai să miră, dacă vin numai aceia, cari căpătând de a lucra și neplăcându-le a lucra, strigă, pâine! vreau să se îmbuibă și atunci numai ca să-și realizeze scopul — nu să scese a mângâi și cel mai sfânt tesaur. Dar să știm pe scurt, a fost cum n'ar fi trebuit

se finește slujba și poporeni amă să depărtat fieștecare la vetrele sale. Seara petrecere și cu inimă tremurândă de am am observat — un ce neuzit pe la noi țărani și țărăncuțele noastre mai știu și o horă românească... Semn că au fost și ei Români. Zic — cândva — pentru că simțul intern mai este în ei, dar și acela să petrecem câte-va momente senine. Pro-vegetează. Toată noaptea nu mai auzi alta zbruciumatul ciardaș unguesc. — Așa-s de biserică pe la noi. **B.**

**Concertul din Tinca.** Tinerimea din Tinca aranjat concert în 28 August, ce a reușit să așteptare. Acesta a fost al doilea concert, să dat în un oraș, unde Români sunt așa de și față de străini. Curentul sănătos ce se și în acest târgușor pentru respectarea românești ne înveselește sufletul. Inițiatorul lucruri frumoase este contabilul Barbu, dela Bihorenei. El nu cunoaște ostenele pentru întru mănunchiu inteligența română din și jur. Mulțumită stăruinței lui și a bună dnelor Cornelia Dr. Popescu, Maria Dr. și a d-soanelor Silvia Papp, Veturia Blaga și Baba, în ziua de Sfta Marie ni-s'a dat pri să petrecem câte-va momente senine. Pro- concertului a constat din puncte, ce-au executat foarte bine. Corul a cântat »Imnul Luceafărul sării«, »Pâc, pâc, »rodul în- »și »Cisla«. Cele mai multe au fost bi- D-na Cornelia Dr. Popescu a cântat la pian; malul Oltului și-a acompaniat la pian în bobanul pe d-na Maria Dr. Ile. D-șoara Silvia pp a declamat Doina de G. Coșbuc, d-șoara eturica Blaga o »Melodramă« de Alberti, d-șoara eturica Baba »La oglindă« de G. Coșbuc toate sâcerând vii aplause pentru succesul reportat. Nu pot pe deplin să-mi exprim bucuria, că să dat prilejul să iau parte la acest concert de bine reușit.

concert a urmat dans, ce-a durat până de », când ne-am depărtat cu toții cu ho- iarnă să ne vedem adunați de nou de concerte. *Un oaspe.*

**Nefricire.** Pentru cine e robit cu totul de ma beției, un medicament neîntrecut, ce poate să împiedice și desvețe dela aceasta patimă dis- gătoare și omoritoare de viață prețuește foarte Atragem atențiunea asupra inseratului far- istului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publi- sub titlul »Am fost bețiv.«

**Lista de mărfuri și efecte din Budapesta.**

Cota oficială pe ziua de 3 Septembrie

**INCHEEREA LA 12 ORE :**

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7- — 7-01
Secară pe Octomvrie	6-05 — 6-06
Orz pe Octomvrie	6-39 — 6-40
Cucuruz pe Iulie	6-63 — 6-64
Cucuruz pe 1907	5-05 — 5-06
Grâu pe Aprilie 1907	7-31 — 7-32

**INCHEEREA LA 5 ORE :**

Grâu pe Octomvrie 1906	6-98 — 7- —
Grâu pe Aprilie 1907	7-31 — 7-32
Secară pe Octomvrie	6-04 — 6-05
Ovăs pe Octomvrie	6-39 — 6-40
Cucuruz pe Iulie	6-64 — 6-65
Cucuruz pe 1907	5-04 — 5-05

**Târgul de porci din Kőbánya.**

De prima calitate ungară : Bătrâni, grei părechea în greu- peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, păre-

chea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greu- tate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

**Poșta Redacției.**

V. T. Vom publică manuscriptul trimis. Ches- tiunea aceasta fiind totdeauna actuală, ne vom ocupa mai târziu cu ea. Cel mult ne vei mai atrage atenția, dac'am da-o uitării. Te salutăm cu drag.

Redactor responsabil : Sever Bocu.

Editor proprietar : George Nichin.

**„Nădlăcana“**

institut de credit și economii, Nădlac.

**Concurs**

pentru ocuparea unui post de practicant la institutul de credit și economii »Nădlăcana« se publică concurs.

Salarul începător va fi de 720 coroane anual.

Cererile cu documentele necesare sunt a se înainta direcțiunii până la 12 Septem- vrie st. n. 1906.

Postul este de a se ocupa îndată după alegere. **Direcțiunea.**

**Edict de vânzare.**

Se aduce la cunoștința on. public, că o parte a pădurei foștilor coloni din Streza-Cârțișoara, comitatul Făgărașului în estindere de 181.3 jug. cat., — care teritor cu con- cesiunea Inaltului Ministru de agricultură nr. 10563 — I — 4 din 1900 este destinat spre pășunat, în urma răririi, — lemnele de fag folosibile spre foc, se vor da în licita- țiuie publică în 23 Septembrie 1906 st. n, la orele 11 a. m. în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara.

Licitarea va fi cu grai viu și pe lângă oferte în scris.

Ofertele alcătuite după formă, se primesc până la începerea licitațiunii, fiind scrise pe o coală de hârtie întreagă, provăzute cu timbru de 1 cor., iar suma plus oferată să fie scrisă atât cu cifre cât și cu litere mar- cante, provăzute fiind cu clausulă, că licitan- tul cunoaște bine condițiunile de licitare și că se supune întru toate lor.

Oferte după începerea licitațiunii nu se vor primi la nici un cas.

Ofertele au să conțină, ca vadium suma mai jos satorită, în bani gata sau în hârtii de valoare.


Lemnele puse spre vânzare sunt prețuite în 5928 m<sup>3</sup>.

Prețul strigării este de 11856 cor. sub care preț lemnele nu se vor vinde la nici un caz.

Licitanții au să depună 10 % dela prețul strigării — sau 1185 cor. 60 fil., vadium la mâna președintelui composesoratului.

Condițiunile de licitare, de preț și de con- tract se pot vedeà din partea doritorilor de a licita 1) în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara, 2) în cancelaria oficiului preto- rial din Arpașul-inferior, și 3) în cancelaria oficiului silvanal al cercului Arpașul-inferior în Făgăraș, între orele oficioase.

Streza-Cârțișoara, în 28 Aug. 1906.

Trandafir Dragomir,  Ilie Jurca,

președint. foștilor coloni din Streza-Cârțișoara. notar al foștilor coloni din Streza-Cârțișoara.

**Cultivarea părului.** Cea mai obveniendă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai re- numiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufar de acest morb în timpul cei mai scurt devin pleșuvi, dooare-ce mătreața slă- bește perii și uscă rădăcinile pă- rului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spirtul de păr PETROLIN“, despre ce prin epistole de recu noștință se arată că după o fo- losire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avanta-



gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsifi- care stricăcioasă. Se capătă numai la pregătitorul : Droge- ria și laboratorul de cosmetică K o r á n i și W a c h s m a n n, Szabadka.

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate capătă și în prăvălia de toalete alui Hegedüs Gyula.

**Găsătorie.**

Im caut consoartă. Sunt fecior sănătos, bun la inimă și cu dorul de a duce o viață familiară fericită. Acelea fete, cari sunt în vârsta până la 18 ani și au cercetat școala de menaj din Brașov ori Sibiu, chiar dacă n'ar aveà decât puțină zestre, sunt rugate a se anunța cât de timpuriu prin epistoale, dacă se poate cu fotografie, care la moment se va trimite napoi.

Adresa: Bădiță în Viena. Postamt Nr. VII 2. Poste-restante.

**In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.**

O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90 4.45 5.40 6.60 7.95.

În provință trimitem mustre. Pentru un parde- siu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe.

Cu stimă

**Leichner és Fleischer**

magazinul fabricii de pânuri în Arad, Sabadságtér 17.

**Avis.**

În cancelaria subscrișului se primește — pe lângă vîpt și cvartir și salar de 20—25 cor. lunar — un scriitor, care e versat în afacerile notariale, cu deosebire în afacerile de dare. Postul se poate ocupa la moment.

Aciliu (Ecselló u. p. Szelistye (Szeben- megye).

Ioan Popu, notar comunal.



**Am fost bețiv** în totdeauna pânăce n'am folosit medi- camentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beu- tură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest me- dicament nu se poate procura și nu se poate capăta nicăiri, decât în farmecia lui

**FRANKL ANTAL**  
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

# Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie  
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru  
efectuarea de icono-  
stase (tâmpile), tronuri,  
jețuri, strane, chivo-  
turi, răpizi  
și ori-ce alte lucrări de lem-  
nărie în bisericile noastre de  
rit oriental.

Schițare și efectuare  
de planuri după co-  
mande, mobile și tot  
felul de  
instrumente de școală,  
bănci, table, catedre, ma-  
șini de socotit etc.



Prețuri moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Asigurări contra focului: case,  
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-  
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

## „TRANSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele:  
Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș  
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai  
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flex, rente,  
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,  
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din  
urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua  
morții întemplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,  
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,  
revelate ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, sucăr, ovăș,  
viș (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmăș,  
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la  
agenturile noastre locale și cercuale mai în fie-  
care comună și direct prin

Agentura  
principală „TRANSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul  
grâu, secară, ovăzul și toată economiz

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie  
cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

## e alifă renumită „CORNELIA“

Această alifă e cel mai bun medicament contra pistruiilor de pe față și  
mâni contra petelor de piele, cursăturilor etc. eși nestricăcios amalgament curat

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări cu tot 1 Cor.  
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2

**Sapunul Cornelia** bucata  
1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁ CZ MILETA, Ó-Verbász  
Magazin principal în Budapesta: Farmacia  
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înaintea a prețului pentru comandă de peste șese coroane,  
cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuială de post.

Epistolele să fie în limbă maghiară, germană și sârbească.

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buzias.

## „TIMIȘIANA“

institut de credit și economii  
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. . . . . Depuneri : : Cor. 2.000.000.  
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă  
deponenților 4½%, după depuneri peste  
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-  
terese netto. Darea de venit după capita-  
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-  
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face  
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare  
precum și amortizaționale în modul cel  
mai culant.

Directiunea institutului.



## In interesul celor răniți

Răniți lucră în interesul lor dacă cele trebuincioasă pentru  
bandaje le comandă din PÉCS, căci un bandaj pe o parte  
costă numai 4 coroane, iar cel întreg 8 coroane, cel dublu în  
preț dublu. Legături menstonale pentru femei, bucata 5 co-  
roane, flanel pentru foale dela 7—10 coroane.

La comandarea bandajelor se cere grosimea trupului,  
mai departe să se spună că în ce loc e rana, în stânga, dreapta  
sau de ambele părți, să se spună apoi de ce mărime e.

Se trimite cu rambursă, — în caz de nefolosire se poate  
schimba.

Cumpărători cunoscuți să ceară prețuri separate.

Cu deosebită stimă

**Benczenleiter Gyula**, bandajist

PÉCS, strada Ferenciek nr. 14.